

"אין לי ספק כי צבי גור תיכנן מלכתחילה להרוג את אורון. זאת היתה בעצם המוטיבציה העיקרית, המטרה המרכזית. הכסף היה, מבחינה זו, רק אמתלה"

(המשך מעמוד 37)

עם הזמן מערכת זו, אנו מסוגלים להבחין בין רע לטוב, ולכלכל בהתאם לכך את מעשינו. אולם איש מאיתנו אינו מושלם. מערכת-הערכים שלנו היא מתפשלת. אנחנו מסוגלים להבחין בין עיקר לטפל, בין העתקה בבחינה ובין שוד-בנק. כתוצאה מכך נשמר האיוון בין הערכים והדחפים שלנו ובין הערכים שעל פיהם אנו חיים.

אולם יש ובמסיבות מסוימות אדם מסוגל לעצמו מערכת-ערכים אבסולוטית. מערכת כזו היא נוקשה, ואינה מסוגלת להבחין בין עיקר לטפל. כך הופך הדבר הפעוט ביותר שווה בערכו לעיקרון הנשגב ביותר. אין אבחנה. מערכת כזו היא מסוכנת לגבי האישיות, ועלולה להביא למרד פנימי.

מערכת-ערכים אבסולוטית סוגרת, למעשה, על חיו של האדם. אדם שסיגל לעצמו מערכת-ערכים בלתי מתפשלת כזו אינו מסוגל לתפקד, והוא עלול לאבד את הקשר עם המציאות. הוא כופה על עצמו דברים שהם מעל ליכולת.

מצב כזה מסכן את שלמות האישיות. ה"אני" של האדם עשוי להישר, כאשר ה"אני" נשבר, האיש הופך חולה-רוח ומתנתק מהמציאות. כדי להגן על עצמו מפני סכנה זו משכנע האיש את עצמו שהוא רע. הוא מתמרד נגד מערכת-הערכים שלו עצמו. זהו מין תהליך של גירושין. האיש מתחיל לפעול בניגוד למערכת-הערכים. הוא הופך להיות הנגטיב של ערכיו. ואז הכל מותר לו — הפשע הנתעב ביותר מקבל צידוק.

והי הפסיכופאטיה. היא מהווה בעצם את קו ההגנה האחרון לפני הנפילה בשבי מחלת-הרוח והניתוק מהסביבה.

להרע ולהזיק לאחרים

באמצעות השיכנוע העצמי שהוא רע, ושלו מותר לעשות רע, משתחרר הפסיכופאט סוף-סוף מהתלות במערכת-הערכים הקובלת והבלתי-ניסבלת שלו. הוא מתגרש ממנה ומתכחש לה באופן טוטאלי. כל מעשיו מכוונים מרגע זה בניגוד לה.

זהו למעשה תהליך של מעבר מקיצוניות לקיצוניות. הוא אינו יכול להיות לבן, אז הוא הופך שחור. תוך כדי ההתכחשות לערכים מאבד הפסיכופאט גם את רגשותיו. הוא מסתח עורך נוקשות, הנותנת בידי את החופש לבצע מעשים אכזריים ביותר, יחד עם התרת הרסן הערכי מותר גם הרסן הרגשי, ואז נוצר הפסיכופאט הקלאסי.

לפסיכופאט כזה אין למעשה כל רגשות כלפי אחרים. הוא שיכנע את עצמו שהוא רע, והדחיק את הרגשות יחד עם הוויתור על הערכים. כל מעייניו מוקדשים רק כדי להרע ולהזיק לאחרים. אולם יש לו בעייה: כדי להרע ולהזיק הוא צריך לשחק על פי כללי החברה. כללי החברה מושתתים על רגשות וערכים. אבל לו הרי כבר אין דברים כאלה, וכאן נכנס לתמונה המאפיין הנוסף של הפסיכופאט — המישחק.

כדי להצליח במזימותיו, משחק הפסיכופאט את התפי קיד של האדם המתורבת, הסימפטי, ההגון, מעורר האמון. בתוכו מסתתר הדחף המחפש להזיק, אולם דווקא משום כך הוא משחק את תפקיד האיש ההגון, ומשתדל לעורר אמון, כדי שיוכל לנצל זאת לקידום תוכניותיו האפלות.

במישחקו נוטה הפסיכופאט להגזים. הגומה זו נובעת, ראשית, מרצונו להסתיר בכל מחיר את פרצופו האחר. אולם משפיע כאן גם הליחוק שהוא חש כלפי הסביבה. מחוסר ערכים ורגשות, התיקשורת של הפסיכופאט עם הסובבים אותו היא שיקלית בלבד. כדי להתגבר על פער זה יוצא הפסיכופאט מגידרו כדי להתחבב ולהתקבל על-ידי אחרים.

הדחף להרוג ילד

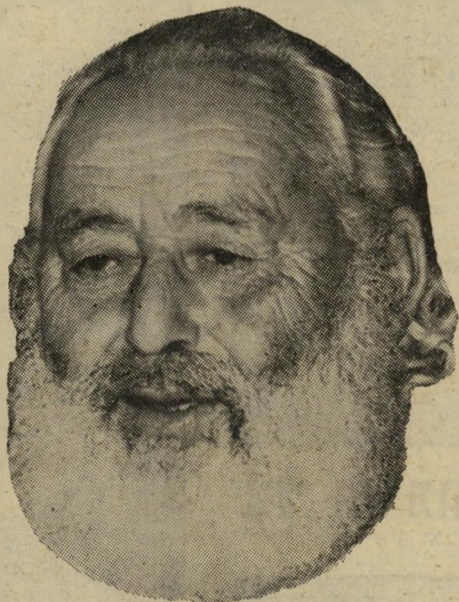
כאן נכנס לתמונה החוסף, צבי גור. גם עליו אומרים כל ידידיו ומכריו כי הוא ניתן בכישרון יוצא מן הכלל לעורר אמון. גם עליו אומרים כולם כי הוא אינטלגנטי, תרבותי, איש-שיחה וכו', אך מי שאומר זאת לא ידע, ולא יכול לדעת, כי זהו רק מישחק.

הפסיכופאט איננו כן כלפי הסובבים אותו. הוא אומר דברים כדי לסבר את האוזן. הוא מחפש אצל כל אחד את הנקודות החלשות באגו, שעליהן יוכל לטפוח כדי

להתחבב. הרצון ליצור אמון ואהדה אינו נובע מתוך רגש לזולת. זאת היא מטרה בלעדית, שמאחריה עומד רק דחף כפייתי עצום ובלתי-ניתן לשליטה — להזיק.

הפסיכופאט מחפש תמיד אחר דרכים כיצד לנצל את האמון שרכש לו כדי להזיק, כך מספרים ידידיו של החשוד כי נהג ללוות כספים, אך תמיד שכה להחזיר, כך ביצע פריצות דווקא לבתי-עסק של אנשים שהכיר, בסביבת מקום מגוריו בנתניה. כך איכזב תמיד את מי שתלו בו תיקוות.

אך לא תמיד מספיקים דברים כגון אלה

ד"ר צבי גור רודי ניתוח סכמאטי

חשוד צבי גור פסיכופט קלאסי

לפסיכופאט. יש והוא מרגיש צורך לבצע משהו איום. אז בוחר לו הפסיכופאט את קורבנו בקפדנות. כך בחר החוסף באורון, רכש את אמונו וחטף אותו.

אין לי ספק כי צבי גור תיכנן מלכתחילה להרוג את אורון. זאת היתה בעצם, המוטיבציה העיקרית, המטרה המרכזית. הכסף היה, מבחינה זו, רק תירוץ או אמתלה. הדחף להרוג הוא הבלתי-ימדע. בצע הכסף הוא המודע. זה לא היה סתם דחף להרוג. זה היה דחף להרוג

ילד. זה ברור כשמש. ההסבר לכך טמון בילדותו של החוסף.

אמו של גור היתה אישה שתלטנית. היא הציגה לילדיה דרישות גבוהות בענייני מישמעת וחינוך והיי שגים בלימודים. התוצאה מכך היתה, שהחוסף פיתח מערכת-ערכים אבסולוטית, שהפכה אותו לפסיכופאט. כך הפך לתלמיד גרוע ונכשל בלימודיו. הרצון להיות רע דחף אותו לכישלון. כך גם הפך לחייל גרוע ונכשל בכל מיקצוע שניסה בחייו. במלחמה נגד ערכיו הבלתי-מתפשרים, נהרסו חייו עוד בצעירותם.

אחיו, לעומת זאת לא פיתחו אישיות פסיכופטית. מדוע הוא כן והם לא? לצורך זה יש לבדוק את צבי גור מקרוב. אולם גם על אחיו השפיעה ידה הנוקשה של האם. לא לחינם הגיעו אחותו הבכירה ואחיו הצעיר לשירות במיטרה. מבלי שידעו, משכה אותם המיסגרת המשמעתית, שהיוותה תחליף לאם השתלטנית.

בלי תחושת

רמדוע רצה החוסף להרוג ילד? התשובה טמונה בכישלונותיו בלימודים ובחיים, שהתבלטו על רקע הצלחותיהם של אחיו. הוא הפך הכבשה השחורה במיש-פחה. היחס אליו מצד בני-המשפחה היה בהתאם. זיכרון ימי-הילדות, שבהם חש עצמו מנוכר משאר אחיו, הציק לו, יתכן שהריגת ילד סימלה בעיניו את הריגת אחד מאחיו, שבהם קינא.

אולם ישנם סימנים המעידים כי רציחת אורון סימלה בעיני החוסף דווקא את הריגת בנו שלו. העדיניות והרוך שהשפיעה אשת החוסף על בנה הקטן, יתכן שעוררה את קינאתו. יחס זה עמד בניגוד גמור ליחס שקיבל הוא מאמו. על הרצון להרוג את בנו מעיד מישפט מסויים, שאמר החוסף לידידתו המשווררת. כאשר שאלה אותו, אחרי שכבר חטף את אורון, מדוע הוא עצבני, ענה לה: "בני רצה לקפוץ מהקומה הרביעית, בגלל שהיחסים העכורים ביני לבין אשתי השפיעו עליי". הסבר זה היה, כמובן, שיקרי. אולם דווקא העובדה שהחוסף המציא שקר כזה, שאף אב שאינו פסיכופאט לא היה מעלה אותו כלל על דעתו, מעידה על הרצון המוסווה להרוג את הבן. יתכן שרצון זה בא לידי ביטוי בפרשת הילד אורון.

כוונת הרצח משתקפת גם בתוכנית שאותה הגה וביצע החוסף. צריך להבחין: פסיכופאט איננו מסומסם. להיפך, בגלל הצורך החולני להזיק לזולת, הוא עושה מאמצים עליוניים להצליח. לצורך זה הוא משקיע את כל מיטעו האינטליגנציה שלו בדברים שאותם הוא מתכנן. התוכנית שהגה החוסף היתה מושלמת. הוא לא ניסה להתחפש, כדי שאחר-כך יוכל לשחרר את הילד. עצם העובדה שחטף את אורון מבלי להסוות את עצמו, מעידה על כך שלא היתה לו כוונה לשחררו. הוא יתכנן גם לרצוח — כדי להבטיח במאה אחוז שלא יוזהה בצורה כלשהי — וגם לקבל את הכסף.

למכריו קשה לתפוס, שאדם נעים-הליכות זה תכנן מראש לרצוח את הילד. אך מי שיודע כי הפסיכופאט הוא נטול רגשות ופועל בצורה קרה לגמרי, מסוגל להבין זאת. כל סברה שהילד מת כתוצאה מתאונה היא משוללת יסוד. מי שטוען זאת, כפי שטען הד"ר גרשון אוריון, אין בכלל מושג דינמיקה של הפסיכופאטיה.

העדות החזקה ביותר להעדר כל רגשות אצל החוסף הוא המישפט "הילד יותר חשוב מהכסף". החוסף אמר דברים אלה להורים של אורון אחרי שהילד כבר לא היה כבר בחיים. כפסיכופאט מבין החוסף שלאחרים יש רגשות. הוא מתרגם אותם לעצמו באופן שיכלי, אך למעשה אינו חש דבר. כך יכול היה לנגן על רגשותיהם של ההורים, בכל הנוגע לטראגדיה שהוא עצמו גרם להם. מבלי שיחוש כל דגש-אשם, הוא נמצא מעבר לכל אלה. הוא שאמרנו — פסיכופאט קלאסי.

סתימת-פה או חניקה בצוואר

מרות כל זאת ניתן למצוא אפילו אצל החוסף ניצוץ אור אחד, מעין שמץ של הומאניות. תוכניתו היתה בנייה כמיבצע צבאי. היא היתה אמורה להתבצע

• אוריון, מרצה בכיר באוניברסיטת בראיילן, גורס כי החוסף פעל בגלל בצע כסף ולא היתה לו שום כוונה לפגוע בילד.